

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών

Θέματα Ιστορίας και Πολιτισμού

Ενότητα 3: Τεχνικές ενίσχυσης της μνήμης,
απόψεις για την μνήμη, διαχρονικά.

Αν. Καθηγήτρια: Ι. Βαμβακίδου
e-mail: ibambak@uowm.gr

Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ψηφιακά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σκοπός

- Η ανάδειξη της μνήμης, για την διατήρηση της ιστορίας, μέσα από καταδηλωτικό πεδίο διερεύνησης της ανθρώπινης φυσικής μνημονικής ιδιότητας.

Ενότητες

- Τεχνικές ενίσχυσης της μνήμης.
- Απόψεις για την μνήμη, διαχρονικά.

Μνήμη – Τεχνικές Μνήμης

- Η μνήμη είναι μια λειτουργία απαραίτητη για την συγκράτηση των εμπειριών μας και για τη διαδικασία της μάθησης. Χωρίς αυτή δεν θα υπήρχε όχι μόνο μάθηση αλλά ούτε συνείδηση ούτε αίσθηση του εαυτού.
- Αποτελείται από τρία στάδια: την κωδικοποίηση, την αποθήκευση και την ανάσυρση (Βοσνιάδου, 2001).
- Πολλές είναι οι τεχνικές που στοχεύουν στην ανάπτυξη και τη βελτίωση της μνήμης (μνημοτεχνική).
- Η τέχνη της μνήμης ανάγεται στο μακρινό παρελθόν, πίσω στην εποχή των προσωκρατικών.

Μνήμη – Αρχαιότητα (1/3)

- Ραψωδοί – Μνημονικές Τεχνικές (προφορική σύνθεση, φόρμουλες).
- Ομηρική φόρμουλα.
 1. Σύντομες φράσεις, συγκεκριμένοι συνδυασμοί ουσιαστικού και επιθέτου.
 2. Μεμονωμένες φράσεις που χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη της ιστορίας και που επαναλαμβάνονται, όταν έχουμε μια παρόμοια περίπτωση.
 3. Σειρά από στίχους ή θέματα που περιγράφουν μια συμβατική δράση.

Μνήμη – Αρχαιότητα (2/3)

- Οι ρήτορες της εποχής έχουν ανάγκη από ισχυρή μνήμη.
- Η λύση στο πρόβλημα τους δίνεται από ένα τυχαίο περιστατικό.
- Προσωκρατική εποχή, ο ποιητής Σιμωνίδης Κείος (556-469 π.Χ), ανακαλύπτει στη ουσία την τέχνη της μνήμης - τεχνική θέσης – εικόνας.
- Ελληνικές χωροθετικές και χωροστατικές μνημονικές τεχνικές (θέσεις οικίας ή ναού συσχετίζονταν με τους λόγους των ρητόρων).

Μνήμη – Αρχαιότητα (3/3)

- Σωκράτης, στον διάλογο «Μένων» υπάρχει ένα πείραμα με έναν δούλο, ο οποίος μέσω λειτουργιών της μνήμης ανακαλύπτει ότι γνωρίζει πράγματα και γεωμετρικές αλήθειες που δεν διδάχθηκε ποτέ.
- Πλάτων, με την θεωρία των ιδεών, υποστηρίζει ότι οι άνθρωποι, μπορούν να γνωρίσουν την αλήθεια όχι μέσα από την εμπειρία, αλλά ανακαλώντας στην μνήμη του τις ιδέες των πραγμάτων που έχουν γνωρίσει οι άνθρωποι πριν έρθουν στον κόσμο.
- Αριστοτέλης, «Περί μνήμης και αναμνήσεως» και «Μικρά Φυσικά».

Μεσαίωνα (1/2)

- Οι τεχνικές τις μνήμης συνδυάζονται με εικόνες και οικοδομήματα.
- Οι μάγοι της μνήμης.
- Θέατρο μνήμης του Camillo.
- Ιδέες και κατηγορίες μνήμης ως τέχνης της μνήμης του Lull.
- Ομόκεντροι κύκλοι του Bruno.
- Η τέχνη της μνήμης που εισηγήθηκε ο Bruno στηρίζεται στους δύο βασικούς συντελεστές της αρχαίας παράδοσης που εγκαινίασε ο Σιμωνίδης:
 - στην αναφορά σε εικόνες,
 - στην διάταξη των εικόνων αυτών κατά έναν ορισμένο τρόπο,
 - οι θέσεις αντικαθίστανται από τα αντικείμενα.

Μεσαίωνα (2/2)

- Ο Giordano Bruno (1548 - 1600) έδωσε επιστημονικό και συμπαντικό χαρακτήρα στις τεχνικές μνήμης.

<http://gnosticdevotions.wordpress.com/2012/02/17/commemoration-of-giordano-bruno/>

Μνήμη – Ψηφιακή Εποχή

- Η φανταστική Dar El Marar (Αμερική, 1976).
- Dataland.
- Βασίζονται στον Σιμωνίδη Κείο.
- Ηλεκτρονικοί υπολογιστές, σκληροί δίσκοι, λειτουργικά συστήματα μνήμης.
- Το διαδίκτυο αντικαθιστά την τυπογραφία, η οποία προγενέστερα αντικατέστησε της τεχνικές μνήμης.

Ανθρώπινη Μνήμη

- Πέντε αισθήσεις – Πέντε είσοδοι δεδομένων.
- 2 βασικά είδη μνήμης πρωτογενής ή μνήμη εργασίας και δευτερογενής μνήμη.
- Υποείδη μνήμης:
 1. δηλωτική και μη δηλωτική μνήμη,
 2. επεισοδιακή μνήμη,
 3. διαδικαστική μνήμη,
 4. σημασιολογική μνήμη.

Ρητά

- «Η πραγματική τέχνη της μνήμης είναι η τέχνη της προσοχής» Samuel Johnson, 1709 - 1784, Άγγλος συγγραφέας.
- «Συνήθως, την ισχυρότερη μνήμη την έχουν εκείνοι που είναι αργοί στην αντίληψη» Αριστοτέλης, 384-322 π.Χ.
- «Όποιος δεν θυμάται το παρελθόν του, είναι καταδικασμένος να το ξαναζήσει» George Santayana, 1863-1952, Ισπανοαμερικανός φιλόσοφος.

Βιβλιογραφία

- Βοσνιάδου, Σ. (2001). «Εισαγωγή στη ψυχολογία. Βιολογικές, αναπτυξιακές και συμπεριφοριστικές προσεγγίσεις: Γνωστική ψυχολογία», Guttenberg: Αθήνα.
- Πελεγρίνης, Θ. (1994) «Μάγοι της Φιλοσοφίας», Ελληνικά Γράμματα: Αθήνα.
- nikosvasilakos.gr

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Σημείωμα Αναφοράς

- Copyright Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Βαμβακίδου Ιφιγένεια. «Θέματα Ιστορίας και Πολιτισμού». Έκδοση: 1.0. Φλώρινα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <https://eclass.uowm.gr/courses/NURED270/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Όχι Παράγωγα Έργα Μη Εμπορική Χρήση 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Ως Μη Εμπορική ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

Εικόνες/Σχήματα/Διαγράμματα/Φωτογραφίες

- <https://gnosticdevotions.files.wordpress.com/2012/02/giordano-bruno.jpg>

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

